فرمانده سپاه:

دشمن بداند راه فراری جز ذلت ندارد

قصاص حق ماست

فرمانده کل سپاه با بیان اینکه قصاص حق ماست، تاکید کرد: دشمن باید بداند که از چنگال آهنین رزمندگان مومن ما و ملت غیور ما، راه فراری جز ذلت ندارد.

سرلشکر وحیدی، فرمانده کل سپاه، در جمع دانشجویان بسیجی در کنگره پیشگامان رهایی، گفت: دشمن بسیار مغرورانه و متکبرانه وارد صحنه شد، با اوهامات، با توهمات، با تلقیاتی که گمان می کرد می تواند چندروزه مساله را حل کند. به بعضی از کشورهای حاشیه خلیج فارس گفته بود، ظرف ۷۲ ساعت ارزیابی‌مان را به شما می‌دهیم. بعد از ۷۲ ساعت گفته بودند دو هفته بیشتر طول نمی کشد و ظرف دو هفته کار جمهوری اسلامی تمام است. وی افزود: امروز اندیشمند و مجری تلویزیونی امریکایی می گوید که آنها می خواستند جمهوری اسلامی را عوض کنند، خودشان عوض شدند، خودشان ضربه خوردند. بله خیلی امکانات آوردند، خیلی امکانات داشتند. این حجم مهمات استفاده‌شده علیه ایران کم‌نظیر است. گمان نمی کردند کار این طور پیش برود؛ این همه مهمات، این همه هواپیما، این همه ناو هواپیمابر اینها کجا رفت؟ چه شد؟ به کجا رسید؟ حق پیروز شد و باطل به زباله‌دان تاریخ پیوست. وی گفت: آنچه که در جنگ پشت سر گذاشتیم نتیجه‌اش شده یک اردوگاه شکست‌خورده دشمن، یک ناامیدی و یأس در اردوگاه دشمن، یک به‌هم‌ریختگی و سرگردانی در اردوگاه دشمن، یک یأس و ناامیدی که شما نشانه‌های آن را می‌بینید.

وی با بیان اینکه گزارشاتی از خودکشی سربازان و نظامیان امریکایی که مرتبا این روزها به گوش می‌رسد و می‌بینیم مصداق این مدعاست، ادامه داد: یک طرف، شور است، نشاط است، حماسه است، زندگی است، شکوفایی است، آماده حرکت هر چه قوی‌تر رو به جلو است، انسجام است، یکپارچگی است؛ قلب‌های به وجد آمده، فکرهای متعالی، اراده‌های مصمم؛ این یک طرف جبهه است و این چیزی است که تا به امروز گذشته است.

وحیدی افزود: ما در یک جهاد بزرگ مقدس قرار داریم، جهادی بین حق و باطل و در یک ستیز نهایی با استکبار جهانی که این قله می‌رود که به دست جهادگران انقلاب اسلامی فتح شود و از پس آن روزگاری بس درخشان و قله‌هایی بس بلند در انتظار ماست. وی در بخش دیگری از سخنانش تصریح کرد: ما امروز در طرف دشمن شکست را کاملا ملاحظه می کنیم و خودشان بارها و بارها به این شکست اعتراف کردند و می کنند نه فقط یک شکست در میدان جنگ، بلکه یک شکست گفتمانی و یک شکست سیاسی. فرمانده سپاه ادامه داد: اینها با همه تلاش شان التماس کردند از دیگران که کمک‌شان کنند. امریکا با همه قدرتش و رژیم صهیونیستی با همه قدرتش به میدان آمدند و التماس کردند و می کنند که دیگران هم بیایند به کمک‌شان. از اروپایی‌ها و دیگران و کشورهای منطقه درخواست کمک کردند البته اینها کمک کردند ولی ظاهر نکردند. وحیدی با بیان اینکه دشمنان احساس کردند که خودشان به تنهایی از پس جمهوری اسلامی برنمی آیند، افزود: اما ایران عزیز و جوانان، مردم، رهبر و رزمندگان تنهای تنها در مقابل این جبهه بزرگ ایستادند و پیروز شدند.

وی با اشاره به جایگاه ملت ایران در عرصه جهانی اظهار کرد: تصویر بزرگ ملت ما در برابر چشم همه جهانیان آن‌چنان درخشان و روشن است که الگوگیری از این ملت، مساله اصلی و حرف اصلی است.

وی افزود: این مسیر تا به اینجا رسیده است، اما تازه اول کار است. ما در دوران نوزایی انقلاب اسلامی قرار داریم. امروز انقلاب اسلامی ما به جوانی روز تولدش است و همان شور و نشاط و جوانی را دارد که در روز تولدش اتفاق افتاد. فرمانده کل سپاه تصریح کرد: عزیزانی که سنشان به من نزدیک است، کاملا به یاد دارند که همین حماسه‌ها و همین حرف‌ها در روز اول انقلاب نیز وجود داشت. امروز، حدود چهل سال پس از انقلاب، دوباره به نقطه اول انقلاب با همان شور و نشاط برگشته‌ایم.

وی ادامه داد: این نخستین دستاورد این پیروزی‌هاست و انقلاب اسلامی ما از اکنون تا دوران طولانی در پیش، این انرژی، شادابی و آمادگی را برای حرکت رو به جلو دارد. فرمانده کل سپاه اظهار کرد: دومین دستاورد، ارتقای معنویت است؛ معنویتی که امروز در جامعه ما به دلیل رویت تحقق وعده‌های صدق الهی، وضعیتی ویژه پیدا کرده است. وی افزود: عزیزان، از نظر مادی، تمام ظرفیت مادی دنیا در یک طرف و ایران به تنهایی در طرف دیگر قرار دارد و سپس ایران پیروز می‌شود. این اتفاق، از نگاه مادی گرایان دنیا، بسیار عجیب و ساده نبود، اما رخ داده است. فرمانده کل سپاه تصریح کرد: این اتفاق چه چیزی را ارتقا می‌دهد؟ ارتقای معنویت را. امروز جامعه ما مملو از توجه به خدا و ارزش‌های الهی است. «حسبناالله و نعم‌الوکیل» امروز ورد زبان هر عزیزی است که چشم‌ها و حقایق عالم به روی این وعده‌های الهی باز شده است.

سرلشکر وحیدی، با اشاره به خسارت‌های وارد شده به کشور اظهار کرد: خسارت‌های بزرگی دیدید که در رأس آن، امام شهید ما بودند. ایشان رفتند، اما خون پاک ایشان و خون شهدا ضامن ادامه حیات و حرکت این نظام و این انقلاب شده است و خواهد بود. وی افزود: در مقابل آن خون پاک، دستاوردهای بسیار شگفتی حاصل شده است. عزیزان، همین تجمع شما، همین احساس پاک شما و همین خواسته‌های بلند شما، انتقام حق شما و حق ماست. فرمانده کل سپاه تصریح کرد: قصاص حق ماست. دنیا دیگر جای امنی برای قاتلان و جنایتکارانی که این جنایت‌ها را در ایران پدید آوردند، نخواهد بود. آنها خواب راحت نخواهند داشت و باید بابت جنایت‌هایی که انجام داده‌اند، بر خود بلرزند؛ حق همین است. سردار وحیدی با اشاره به نقش همت و اراده ملت در ساخت آینده کشور اظهار کرد: این همت‌های بزرگی که امروز در کشور ما وجود دارد، آینده را می سازد و دشمن را به زیر خواهد کشید. وی افزود: امروز رزمندگان آماده‌اند و شما نیز رزمنده هستید. عزیز ما فرمودند جنگ نرم وجود دارد، اما شما در جنگ سخت هم خودتان را به خوبی نشان داده‌اید. امروز شما در میدان جنگ ترکیبی حضور دارید که شامل جنگ سخت، جنگ نرم و همه انواع جنگ‌هاست. فرمانده کل سپاه تصریح کرد: در این جنگ، به لطف و توجه الهی و توجهات اهل بیت (ع)، ملت ما روز به روز قوی‌تر از گذشته در حال ظهور، بروز و شکوفایی استعدادهای خود است. امروز استعدادهایی در این جامعه وجود داشته که جز با این جهاد سنگین، خود را آزاد نمی کردند و این انرژی‌ها امروز آزاد شده است. وی اظهار کرد: این جهاد بزرگ، در مقیاس کل جبهه مقاومت اتفاق افتاده است. وقتی این جهاد در مقیاس کل این جغرافیا صورت گرفته، حتی فراتر از جبهه مقاومت نیز هر آزادی خواهی در دنیا امروز در کنار این ملت قرار دارد و این جبهه در آنجا هم موضوعیت دارد و آنها نیز برانگیخته شده‌اند.

سقوط اونس طلا تا آستانه ۳۵۰۰ دلار

پایان رویای پنج هزار دلاری یا یک اصلاح موقت؟

اونس جهانی طلا در معاملات جمعه ۳۰ آبان به محدوده ۳۵۰۰ دلار نزدیک شد؛ اتفاقی که در فاصله کمتر از یک سال پس از ثبت رکوردهای تاریخی بالای ۵۳۰۰ دلار، فاصله قابل توجهی با پیش‌بینی‌های خوش‌بینانه ابتدای سال دارد. تغییر انتظارات درباره نرخ بهره فدرال رزرو، تورم چسبنده امریکا، رشد بازده اوراق خزانه‌داری و تقویت دلار، از مهم‌ترین عوامل فشار بر فلز زرد هستند. در بازار ایران نیز افت قیمت جهانی به کاهش نرخ طلا منجر شده، اما نوسانات ارز مانع از آن شده است که اثر ریزش اونس به همان نسبت در بازار داخلی منعکس شود. بازار جهانی طلا روز جمعه ۲۰ نوامبر ۲۰۲۶ را در شرایطی پشت سر گذاشت که قیمت این فلز گران‌بها بار دیگر به محدوده ۳۵۰۰ دلار نزدیک شد. بر اساس داده‌های معاملات قراردادهای آتی طلا در کامکس، قیمت در جریان معاملات تا حدود ۳۵۱۵ دلار در هر اونس پایین آمد و در نهایت در سطح ۳۵۸۹ دلار و ۶۰ سنت تسویه شد. این رقم در مقایسه با پایان ماه اکتبر، افتی نزدیک به هشت درصد را نشان می‌دهد. قیمت طلا همچنین نسبت به رکوردهای ابتدای سال فاصله بسیار زیادی پیدا کرده است؛ رکوردهایی که در ژانویه ثبت شدند و قیمت را به بالای ۵۳۰۰ دلار رسانده بودند. اهمیت این اتفاق زمانی بیشتر می‌شود که آن را در کنار انتظاراتی قرار دهیم که در ماه‌های گذشته درباره آینده طلا شکل گرفته بود. در ابتدای سال ۲۰۲۶، بسیاری از تحلیلگران و موسسات مالی بزرگ با اتکا به مجموعه‌ای از عوامل اقتصادی و سیاسی، چشم‌انداز صعودی برای طلا ترسیم می کردند. افزایش خرید بانک‌های مرکزی، نگرانی از تضعیف جایگاه دلار، کسری بودجه دولت امریکا، تنش‌های ژئوپلیتیک و انتظار برای کاهش نرخ بهره فدرال رزرو، همگی از عواملی بودند که تحلیلگران برای ادامه رشد قیمت طلا به آنها استناد می کردند. در نظرسنجی ابتدای سال انجمن بازار شمش لندن، میانگین پیش‌بینی تحلیلگران برای قیمت طلا در سال ۲۰۲۶ حدود ۴۸۵۰ دلار اعلام شده بود. در همان نظرسنجی، برخی پیش‌بینی‌ها قیمت‌هایی تا ۵۵۰۰ دلار را نیز در نظر می گرفتند. در ماه‌های بعد نیز برخی موسسات مالی همچنان بر سناریوی پنج‌هزار دلاری تأکید کردند. برای نمونه، بانک سلطنتی کانادا در سپتامبر از احتمال قرار گرفتن قیمت طلا در محدوده ۴۵۰۰ تا ۵۰۰۰ دلار در بخش باقی‌مانده سال سخن می گفت. اما واقعیت بازار در هفته‌های اخیر فاصله زیادی با این تصویر پیدا کرده است. طلا نه تنها در مسیر تثبیت بالای پنج‌هزار دلار قرار نگرفته، بلکه از محدوده چهار هزار دلار نیز عبور نزولی کرده و به آستانه ۳۵۰۰ دلار رسیده است. این فاصله میان پیش‌بینی و واقعیت، پرسش مهمی را پیش روی سرمایه گذاران قرار می دهد: چه اتفاقی افتاد که مجموعه عواملی که قرار بود طلا را به سطوح بالاتر برسانند، نتوانستند از آن در برابر یک ریزش سنگین محافظت کنند؟

◀ فدرال رزرو؛ مهم‌ترین متغیر در تغییر مسیر بازار

یکی از مهم‌ترین عوامل افت قیمت طلا، تغییر انتظارات بازار درباره سیاست پولی ایالات متحده است. در ماه‌های گذشته بخشی از سرمایه گذاران انتظار داشتند فدرال رزرو با کاهش نرخ بهره، شرایط مالی را تسهیل کند. چنین انتظاری معمولاً برای طلا خبر مثبتی است؛ زیرا طلا بر خلاف اوراق قرضه و سپرده‌های بانکی، سود دوره‌ای پرداخت نمی کند. بنابراین وقتی نرخ بهره کاهش پیدا می کند، هزینه فرصت نگهداری طلا پایین می آید و این فلز در مقایسه با دارایی‌های درآمدزا جذاب‌تر می شود. اما در ماه‌های اخیر، نگرانی از تداوم تورم در امریکا باعث شده است بازار در برآورد مسیر آینده نرخ بهره تجدیدنظر کند. سرمایه گذاران دیگر به اندازه گذشته از کاهش سریع نرخ بهره مطمئن نیستند و حتی در مقاطعی احتمال افزایش نرخ بهره نیز در محاسبات بازار مطرح شده است. همین تغییر انتظارات، یکی از مهم‌ترین محرک‌های خروج سرمایه از بازار طلا بوده است. وقتی فعالان بازار تصور کنند بانک مرکزی امریکا برای مهار تورم ناچار است نرخ بهره را بالا نگه دارد یا حتی آن را افزایش دهد، نگهداری دارایی بدون بازدهی مانند طلا جذابیت کمتری پیدا می کند. در مقابل، اوراق قرضه دولتی امریکا با بازده بالاتر می توانند گزینه مناسب‌تری برای سرمایه گذارانی باشند که به دنبال درآمد مشخص و ریسک نسبتاً محدود هستند. این رابطه البته مکانیکی و همیشگی نیست. در دوره‌هایی که بحران‌های سیاسی یا مالی بسیار شدید می شوند، تقاضای پناهگاه امن می تواند حتی در شرایط نرخ بهره بالا نیز از طلا حمایت کند. اما در شرایط کنونی، بازار بیش از آنکه بر نگرانی‌های سیاسی تمرکز کند، در حال بازنگری در انتظارات خود از سیاست پولی امریکاست. به همین دلیل، افزایش جذابیت دارایی‌های درآمدزا بر تقاضای طلا غلبه کرده است.

◀ تورم امریکا؛ عاملی که بر خلاف انتظار به ضرر طلا عمل کرد

تورم یکی از متغیرهای پیچیده در بازار طلاست. در نگاه نخست، افزایش تورم باید به نفع طلا باشد؛ زیرا سرمایه گذاران در شرایط کاهش قدرت خرید پول، به دنبال دارایی‌هایی می روند که بتوانند ارزش ثروت آنها را در بلندمدت حفظ کنند. طلا نیز از گذشته یکی از گزینه‌های اصلی برای پوشش ریسک تورم بوده است. با این حال، اثر تورم بر طلا به واکنش بانک مرکزی بستگی دارد. اگر تورم افزایش پیدا کند اما بانک مرکزی آن را موقتی بداند و سیاست پولی را تسهیل کند، ممکن است طلا از این شرایط منتفع شود. اما اگر تورم بالا باعث شود فدرال رزرو نرخ بهره را برای مدت طولانی‌تری در سطوح بالا نگه دارد، نتیجه می تواند کاملا متفاوت باشد. در هفته‌های اخیر، داده‌های تورمی امریکا نگرانی‌ها درباره بازگشت فشارهای قیمتی را افزایش داده‌اند. گزارش شاخص قیمت مصرف کننده اکتبر نشان داد تورم ماهانه به ۰/۴ درصد رسیده و از برآوردهای بازار فراتر رفته است. این اتفاق در کنار اظهارنظرهای مقام‌های فدرال رزرو درباره ضرورت حفظ سیاست پولی انقباضی، انتظارات مربوط به کاهش نرخ بهره را عقب راند. به بیان دیگر، تورم از مسیر انتظارات سیاست پولی به عاملی برای فشار بر طلا تبدیل شده است. بازار به جای آنکه صرفاً افزایش قیمت کالاها را نشانه‌ای برای خرید طلا تلقی کند، احتمال می دهد فدرال رزرو برای مهار تورم به سیاست سخت‌گیرانه‌تری روی بیاورد. این موضوع نرخ بازده واقعی دارایی‌های درآمدزا را بالا می برد و هزینه فرصت نگهداری طلا را افزایش می دهد.

◀ اوراق قرضه امریکا؛ رقیب جدی طلا

در کنار سیاست پولی، تحولات بازار اوراق قرضه خزانه‌داری امریکا نیز نقش مهمی در ریزش اخیر طلا داشته است. بازده اوراق ده‌ساله امریکا در هفته‌های اخیر از مرز پنج درصد عبور کرده و بازده اوراق دوساله نیز افزایش قابل توجهی را تجربه کرده است. چنین وضعیتی برای بازار طلا اهمیت زیادی دارد. اوراق خزانه‌داری امریکا به دلیل پشتوانه دولت این کشور، یکی از مهم‌ترین دارایی‌های مرجع در بازارهای مالی جهان محسوب می شوند. زمانی که بازده این اوراق افزایش پیدا می کند، سرمایه گذاران برای نگهداری طلا باید از درآمد بالقوه‌ای صرف‌نظر کنند که می توانند از طریق خرید اوراق به دست آورند. در نتیجه، بخشی از سرمایه‌ها از بازار طلا خارج و به سمت اوراق قرضه حرکت می کند. افزایش بازده اوراق همچنین نشان‌دهنده تغییر در ارزیابی بازار از آینده نرخ بهره، تورم و ریسک‌های مالی است. اگر سرمایه گذاران انتظار داشته باشند نرخ‌های بهره در سطح بالایی باقی بماند، برای خرید اوراق با سررسیدهای مختلف بازده بیشتری مطالبه می کنند. این موضوع می تواند همزمان به افزایش بازده اوراق و تقویت دلار منجر شود؛ ترکیبی که معمولاً برای طلا مطلوب نیست. در واقع، بخشی از ریزش طلا را باید نتیجه رقابت این فلز با دارایی‌های درآمدزایی دانست که در شرایط کنونی بازده بالاتری ارایه می کنند. این مساله به‌ویژه برای صندوق‌ها و سرمایه‌گذاران نهادی اهمیت دارد؛ زیرا تصمیم آنها صرفاً بر اساس نگرانی از تورم یا تحولات سیاسی گرفته نمی شود، بلکه مقایسه بازده مورد انتظار دارایی‌های مختلف نیز در آن نقش دارد.

◀ دلار قدرتمندتر، طلا ضعیف‌تر

تقویت شاخص دلار نیز یکی دیگر از عوامل فشار بر قیمت طلا بوده است. از آنجا که طلا در بازارهای جهانی با دلار قیمت‌گذاری می شود، افزایش ارزش دلار معمولاً خرید طلا را برای سرمایه گذاران خارج از امریکا گران‌تر می کند. در نتیجه، تقاضای بین‌المللی می تواند کاهش پیدا کند. در شرایطی که انتظارات از کاهش نرخ بهره امریکا عقب‌نشینی می کند و بازده اوراق این کشور بالا می رود، دلار نیز می تواند از ورود سرمایه به دارایی‌های امریکایی منتفع شود. در هفته‌های اخیر، شاخص دلار به بالاترین سطوح خود در حدود ۱۹ ماه گذشته نزدیک شده و این اتفاق فشار مضاعفی بر بازار طلا وارد کرده است. البته رابطه دلار و طلا همیشه معکوس و قطعی نیست. در شرایط بحران‌های بزرگ، ممکن است هر دو دارایی به عنوان پناهگاه امن مورد تقاضا قرار بگیرند. اما در وضعیت فعلی، افزایش جذابیت دارایی‌های دلاری و بالا رفتن بازده اوراق، دست کم در کوتاه‌مدت به زیان طلا تمام شده است. نکته مهم آن است که دلار قدرتمند فقط قیمت طلا را تحت فشار قرار نمی دهد؛ بلکه می تواند رفتار سرمایه گذاران در سایر بازارها را نیز تغییر دهد. زمانی که نگهداری دلار و اوراق امریکایی بازده بیشتری پیدا می کند، بخشی از سرمایه‌هایی که در ماه‌های گذشته به سمت طلا و سایر دارایی‌های جایگزین رفته بودند، ممکن است دوباره به بازارهای مالی امریکا بازگردند.

◀ چرا نااطمینانی سیاسی دیگر به تنهایی طلا را بالا نمی‌برد؟

یکی از تناقض‌های مهم بازار در سال ۲۰۲۶ این است که با وجود ادامه نااطمینانی‌های سیاسی و ژئوپلیتیک، قیمت طلا به جای رشد، کاهش پیدا کرده است. در سال‌های گذشته، هر بار که تنش‌های نظامی، اختلافات تجاری یا بحران‌های سیاسی تشدید می شد، بخشی از سرمایه‌ها به سمت طلا حرکت می کردند. اما تجربه ماه‌های اخیر نشان داده است که نااطمینانی سیاسی به تنهایی برای افزایش قیمت طلا کافی نیست. بخشی از این مساله به ماهیت متفاوت بحران‌های کنونی بازمی گردد. برخی تحولات سیاسی و نظامی علاوه بر افزایش تقاضا برای دارایی امن، احتمال افزایش هزینه انرژی، اختلال در زنجیره تأمین و تشدید تورم را نیز بالا می برند. اگر بازار تصور کند این تحولات باعث می شوند بانک مرکزی امریکا سیاست پولی سخت‌گیرانه‌تری اتخاذ کند، اثر تورمی بحران می تواند از اثر پناهگاه امن بودن طلا قوی‌تر شود. به همین دلیل، ممکن است یک بحران ژئوپلیتیک در یک مقطع به افزایش قیمت طلا منجر شود، اما در مرحله بعد، از مسیر افزایش قیمت انرژی و انتظارات تورمی، بازده اوراق و ارزش دلار را بالا ببرد و در نهایت به زیان طلا تمام شود. این اتفاق نشان می دهد بازار طلا دیگر صرفاً با یک منطق ساده حرکت نمی کند. در گذشته، افزایش نااطمینانی سیاسی اغلب به عنوان نشانه‌ای برای خرید طلا تلقی می شد؛ اما اکنون سرمایه گذاران همزمان چند متغیر را بررسی می کنند: آیا بحران به افزایش تورم منجر می شود؟ آیا فدرال رزرو واکنش انقباضی نشان می دهد؟ آیا دلار تقویت خواهد شد؟ و آیا بازده اوراق به اندازه‌ای افزایش پیدا می کند که سرمایه گذاری در طلا را کم‌جاذبه کند؟ در چنین شرایطی، نااطمینانی جهانی می تواند همزمان دو اثر متضاد بر طلا داشته باشد. همین مساله پیش‌بینی مسیر آینده این فلز را دشوارتر کرده است.

◀ بازنگری در پیش‌بینی‌های پنج‌هزار دلاری

ریزش اخیر نشان داده است که پیش‌بینی‌های صعودی ابتدای سال، با وجود اتکا به روندهای واقعی بازار، نتوانسته‌اند برخی متغیرهای تعیین کننده را به درستی برآورد کنند. خرید طلا توسط بانک‌های مرکزی، نگرانی از کسری بودجه امریکا و تلاش برخی کشورها برای متنوع‌سازی ذخایر ارزی، همچنان از عوامل بنیادی حمایت کننده از طلا هستند. اما این عوامل نتوانسته‌اند در برابر تغییر ناگهانی انتظارات نرخ بهره و رشد بازده اوراق مقاومت کنند. برای درک این موضوع باید میان عوامل بلندمدت و محرک‌های کوتاه‌مدت بازار تفاوت قائل شد. افزایش ذخایر طلای بانک‌های مرکزی و تلاش برای کاهش وابستگی به دلار، روندهایی ساختاری هستند که ممکن است طی چند سال ادامه پیدا کنند. اما نرخ بهره، بازده اوراق و جریان سرمایه صندوق‌های قابل معامله می توانند در بازه‌های کوتاه‌مدت تغییرات بسیار سریعی داشته باشند. طلا در ابتدای سال از ترکیب این دو دسته عامل سود برد. از یک طرف، تقاضای ساختاری و نگرانی‌های سیاسی از آن حمایت می کردند و از طرف دیگر، انتظارات برای تسهیل سیاست پولی امریکا به افزایش جذابیت آن کمک می کردند. اکنون اما بخش مهمی از این شرایط تغییر کرده است. انتظارات نرخ بهره به سمت سیاست انقباضی‌تر چرخیده، دلار تقویت شده و بازده اوراق افزایش یافته است. در همین مسیر، برخی موسسات مالی نیز پیش‌بینی‌های خود را تعدیل کرده‌اند. برای نمونه، بانک ING در تابستان برآورد خود از میانگین قیمت طلا در سه‌ماهه سوم و چهارم سال را کاهش داد و افزایش بازده اوراق، تقویت دلار و کاهش تقاضای صندوق‌های سرمایه‌گذاری را از عوامل اصلی این تصمیم عنوان کرد. این بازنگری‌ها نشان می دهد حتی تحلیلگران صعودی نیز ناچار شده‌اند اثر متغیرهای پولی را جدی‌تر از گذشته در محاسبات خود وارد کنند. بنابراین، رسیدن قیمت به محدوده ۳۵۰۰ دلار لزوماً به معنای پایان تمام عوامل بنیادی حمایت کننده از طلا نیست؛ اما نشان می دهد این عوامل برای تضمین یک مسیر صعودی بدون وقفه کافی نیستند. بازار ممکن است در بلندمدت همچنان از طلا حمایت کند، اما در کوتاه‌مدت مسیر آن به‌شدت به داده‌های اقتصادی امریکا و تصمیم‌های فدرال رزرو وابسته شده است.

◀ بازار ایران؛ افت طلا زیر سایه نوسان دلار

در بازار ایران، کاهش قیمت جهانی طلا به افت نرخ طلای داخلی منجر شده، اما میزان این کاهش با افت اونس جهانی یکسان نیست. علت اصلی این تفاوت، نقش نرخ ارز در تعیین قیمت طلا در بازار داخلی است. قیمت طلای ایران از ترکیب قیمت جهانی اونس، نرخ دلار و شرایط عرضه و تقاضای داخلی تأثیر می گیرد. بنابراین حتی اگر اونس جهانی کاهش شدیدی را تجربه کند، افزایش نرخ دلار می تواند بخشی از اثر آن را خنثی کند. در روز جمعه، قیمت هر گرم طلای ۱۸ عیار در بازار ایران نیز کاهش داشت. برخی داده‌های منتشرشده از بازار داخلی، قیمت هر گرم طلای ۱۸ عیار را در محدوده ۲۳ میلیون و ۷۲۰ هزار تومان و نرخ دلار را حدود ۲۷۰ هزار و ۷۰۰ تومان گزارش کردند. بر اساس این داده‌ها، افت قیمت داخلی طلا در همان روز محدودتر از سقوط اونس جهانی بود. البته نرخ‌های بازار ایران ممکن است میان منابع و ساعات مختلف معاملات تفاوت داشته باشند و ارقام اعلام‌شده را باید به عنوان تصویری از وضعیت بازار در زمان انتشار در نظر گرفت. در واقع، بازار ایران در برابر دو نیروی متفاوت قرار دارد. از یک طرف، کاهش قیمت جهانی طلا فشار نزولی ایجاد می کند و از طرف دیگر، وضعیت بازار ارز و انتظارات تورمی داخلی می تواند مانع از کاهش متناسب قیمت‌ها شود. اگر دلار در مسیر صعودی قرار بگیرد، حتی ادامه افت اونس نیز ممکن است اثر محدودی بر قیمت طلای داخلی داشته باشد. اما اگر همزمان با کاهش اونس، نرخ ارز نیز ثبات پیدا کند یا کاهش یابد، احتمال انعکاس شدیدتر افت جهانی در بازار ایران بیشتر خواهد شد. به همین دلیل، نمی توان صرفاً با مشاهده قیمت جهانی طلا درباره مسیر بازار داخلی تصمیم گرفت. برای تحلیل بازار ایران باید نرخ ارز، انتظارات سیاسی و اقتصادی، وضعیت تقاضای سرمایه‌ای و رفتار معامله‌گران را نیز در نظر گرفت. در شرایطی که انتظارات تورمی همچنان بر تصمیم‌های اقتصادی خانوارها و سرمایه گذاران اثرگذار است، طلا در داخل کشور فقط یک کالای وابسته به بازار جهانی نیست؛ بلکه برای بسیاری از خریداران نقش ابزار حفظ ارزش دارایی را نیز دارد.

◀ آینده طلا؛ بازگشت صعود یا ادامه فشار فروش؟

چشم‌انداز بازار طلا در هفته‌ها و ماه‌های آینده بیش از هر چیز به مسیر سیاست پولی امریکا وابسته خواهد بود. اگر داده‌های تورمی نشان دهند فشارهای قیمتی همچنان بالاست و فدرال رزرو ناچار است نرخ بهره را در سطوح بالا نگه دارد، احتمال تداوم فشار بر طلا وجود دارد. در چنین شرایطی، بازده اوراق خزانه‌داری و ارزش دلار می توانند همچنان در سطوحی باقی بمانند که برای فلز زرد مطلوب نیست. در مقابل، اگر داده‌های اقتصادی امریکا نشانه‌هایی از کاهش تورم و سرد شدن فعالیت اقتصادی را نشان دهند، احتمال تغییر دوباره انتظارات بازار وجود خواهد داشت. در این صورت، سرمایه گذاران ممکن است بار دیگر کاهش نرخ بهره را در محاسبات خود وارد کنند و بخشی از تقاضای از دست رفته طلا بازگردد. کاهش بازده واقعی اوراق و تضعیف دلار نیز می تواند به بهبود شرایط بازار کمک کند. عامل دیگری که باید در این میان زیر نظر گرفته شود، رفتار بانک‌های مرکزی و صندوق‌های سرمایه گذاری است. تقاضای بانک‌های مرکزی برای طلا در سال‌های اخیر یکی از پایه‌های مهم رشد قیمت بوده است. اگر این روند ادامه پیدا کند، می تواند در بلندمدت از بازار حمایت کند. با این حال، کاهش ورود سرمایه به صندوق‌های قابل معامله طلا یا خروج سرمایه از آنها ممکن است در کوتاه‌مدت اثر قابل توجهی بر قیمت داشته باشد. در بازار ایران نیز مسیر آینده به ترکیب قیمت جهانی و نرخ ارز بستگی دارد. اگر دلار در محدوده فعلی بماند و اونس به افت خود ادامه دهد، احتمال کاهش بیشتر قیمت طلا وجود دارد. اما اگر تحولات سیاسی و اقتصادی داخلی به افزایش نرخ ارز منجر شود، ممکن است افت جهانی به طور کامل در بازار ایران منعکس نشود. از سوی دیگر، هر گونه کاهش پایدار در نرخ ارز می تواند اثر ریزش جهانی را تشدید کند. در مجموع، آنچه در بازار طلا رخ داده، صرفاً شکست یک پیش‌بینی قیمتی نیست؛ بلکه نشانه‌ای از تغییر موازنه میان نیروهای اثرگذار بر این بازار است. در ابتدای سال، نگرانی‌های ژئوپلیتیک، خرید بانک‌های مرکزی و انتظار کاهش نرخ بهره، همگی به نفع طلا عمل می کردند. اکنون اما تورم امریکا، سیاست پولی سخت‌گیرانه‌تر، رشد بازده اوراق و تقویت دلار در موقعیت مسلط قرار گرفته‌اند. رسیدن اونس به محدوده ۳۵۰۰ دلار، فاصله بازار با پیش‌بینی‌های پنج‌هزار دلاری را به روشنی نشان می دهد؛ اما از این نقطه نمی توان با قطعیت درباره پایان روند صعودی بلندمدت طلا حکم داد. بازار همچنان میان دو نیروی متضاد قرار دارد: از یک سو، تقاضای ساختاری برای طلا به عنوان دارایی ذخیره ارزش و از سوی دیگر، فشار سیاست پولی و بازده دارایی‌های دلاری. تا زمانی که تکلیف این دو نیرو روشن نشود، پیش‌بینی مسیر طلا دشوار خواهد بود. برای بازار ایران نیز نتیجه روشن است: افت اونس به تنهایی تضمین کننده کاهش شدید قیمت داخلی نیست و نرخ دلار همچنان متغیری تعیین کننده در افق نامشخص بازار طلا باقی می ماند.

پاسخ پزشکیان به پرسش دانشجویان

از وعده‌های دولت تا کالابرگ و حذف ارز ترجیحی

رییس جمهور در چهارمین کنگره دانشجویی «پیشگامان رهایی» در دانشگاه تهران به پرسش دانشجویان درباره وعده‌های دولت و اقدامات انجام‌شده برای تقویت معیشت مردم، تشریح تصمیم دولت برای حذف ارز ترجیحی و انتقال منابع حمایتی آن به مردم در قالب کالابرگ توضیح داد. مسعود پزشکیان پیش از ظهر ۲۸ آبان‌ماه، با حضور سرزده در چهارمین دوره کنگره دانشجویی پیشگامان رهایی ضمن گفت‌وگو با دانشجویان و پاسخ به پرسش‌ها و دغدغه‌های آنان، انتظارات دولت از جامعه دانشجویی برای مشارکت فعال، مسوولانه و مساله‌محور در فرآیند حل چالش‌های کشور را تبیین کرد. رییس جمهوری در جریان حضور در کارگروه‌های تخصصی آموزش، انرژی و سلامت و بهداشت، با شنیدن دیدگاه‌ها، پیشنهادها و انتقادات دانشجویان، به تشریح رویکردها، برنامه‌ها و اقدامات دولت در حوزه‌های مختلف پرداخت و بر ضرورت تقویت مشارکت اجتماعی، هم‌افزایی ظرفیت‌های ملی، اصلاح الگوهای مصرف، ارتقای بهره‌وری و حرکت در مسیر توسعه پایدار تأکید کرد. پزشکیان در کارگروه تخصصی آموزش، با شنیدن دیدگاه‌ها و مطالبات دانشجویان درباره مسائل و چالش‌های نظام آموزشی کشور، به تشریح اقدامات دولت در مسیر تحول نظام آموزش و پرورش، با محوریت نهضت توسعه عدالت آموزشی و ارتقای کیفیت آموزش پرداخت. رییس جمهوری با اشاره به رشد توسعه فضاهای آموزشی با اتکا به ظرفیت مشارکت مردمی، تأکید کرد که رویکرد دولت در حوزه آموزش صرفاً معطوف به احداث ساختمان و توسعه زیرساخت‌های فیزیکی نیست، بلکه هدف اصلی، ایجاد تحول در کیفیت فرآیند یادگیری، تربیت نسل توانمند و تقویت مهارت‌های فردی و اجتماعی دانش‌آموزان است. وی با بیان اینکه مدرسه باید بستر شکل‌گیری شخصیت، توانمندی و مسوولیت‌پذیری نسل آینده باشد، تصریح کرد: هدف آن است دانش‌آموزان در محیط مدرسه، علاوه بر فراگیری دانش، مهارت کار تیمی، مسوولیت‌پذیری، مهارت‌آموزی، علاقه‌مندی و پایبندی به کشور و ارزش‌ها را نیز بیاموزند. رییس جمهوری در کارگروه تخصصی انرژی در پاسخ به پرسش‌های دانشجویان درباره مسوولیت‌های دولت در اجرای قانون برنامه هفتم توسعه، جمع‌آوری گازهای مشعل، ناترازی انرژی، خسارات ناشی از جنگ، محدودیت‌های تحریمی و چالش‌های تأمین انرژی، مدیریت مصرف را از مهم‌ترین اولویت‌های اجرایی دولت در شرایط فعلی عنوان کرد. پزشکیان با تشریح بخشی از اقدامات دولت در حوزه انرژی، از جمله کاهش وابستگی به واردات بنزین در شرایط تحریمی و مدیریت روند مصرف برق، تأکید کرد که عبور پایدار از ناترازی‌های انرژی مستلزم اتخاذ رویکردی جامع، هماهنگ و چندبعدی است که در آن فرهنگ‌سازی، اصلاح رفتار مصرف کنندگان، هماهنگی بین‌بخشی، مشارکت مردمی، بهینه‌سازی تجهیزات و تأسیسات، اصلاح مقررات، اعمال سازوکارهای نظارتی و برخورد با مصرف‌های غیرمتعارف، در کنار تشویق مشترکان خوش‌مصرف، به‌صورت همزمان دنبال شود. رییس جمهوری با اشاره به ضرورت تقویت نظام پایش و نظارت بر مصرف انرژی، از ایجاد سازوکارهای رصد و نظارت با مشارکت تیم‌های تخصصی و دستگاه‌های مرتبط در اتاق رصد انرژی سخن گفت و تأکید کرد که مدیریت مصرف باید مبتنی بر داده، پایش مستمر، ارزیابی عملکرد و مداخله هدفمند باشد.

◀ پاسخ پزشکیان به پرسشی درباره حذف ارز ترجیحی

وی در پاسخ به پرسش دانشجویان درباره وعده‌های دولت و اقدامات انجام‌شده برای تقویت معیشت مردم، با تشریح تصمیم دولت برای حذف ارز ترجیحی و انتقال منابع حمایتی آن به مردم در قالب کالابرگ، اظهار کرد که اتخاذ این تصمیم در شرایط محدودیت منابع ارزی و دشواری تأمین کالاهای اساسی، با هدف جلوگیری از اختلال در تأمین نیازهای ضروری کشور و بازگرداندن منافع حمایت‌های دولتی به مصرف‌کنندگان نهایی صورت گرفته است. پزشکیان تأکید کرد که هدف‌گذاری دولت در اجرای سازوکار کالابرگ، اولویت‌بخشی به خانوارهای نیازمند و تقویت اثربخشی حمایت‌های معیشتی است؛ چراکه میزان و اثرگذاری این حمایت‌ها، متناسب با شرایط اقتصادی و نیاز خانوارها متفاوت بوده و برای بخشی از جامعه می تواند نقش مهمی در تأمین نیازهای اساسی ایفا کند.

◀ توضیح پزشکیان درباره برنامه دولت برای اصلاح تعرفه‌های انرژی

رییس جمهوری همچنین با اشاره به برنامه دولت برای اصلاح تعرفه‌های انرژی، تصریح کرد که این سیاست با هدف ایجاد تناسب میان میزان مصرف، هزینه پرداختی و سطح برخورداری از یارانه انرژی دنبال می شود؛ به گونه‌ای که مصرف کنندگان پرمصرف و برخوردار، متناسب با میزان مصرف خود هزینه بیشتری پرداخت کنند و در صورت تداوم الگوی مصرف نامتعارف، از برخورداری از انرژی یارانه‌ای محروم شوند. رییس جمهوری هدف مجموعه این سیاست‌ها را مدیریت ناترازی‌های انباشته، جبران خسارات وارد شده به زیرساخت‌های انرژی، صیانت از رفاه عمومی و جلوگیری از محدودیت در تأمین انرژی بخش تولید عنوان کرد و افزود که با اصلاح رفتار مصرفی و کاهش حتی یک درجه‌ای دمای محیط، می توان زمینه صرفه‌جویی قابل توجهی در مصرف گاز، در حدود ۳۰ تا ۴۰ میلیون مترمکعب، فراهم کرد. پزشکیان با تأکید بر نقش محوری دانشجویان در ترویج فرهنگ مصرف بهینه و افزایش تاب‌آوری ملی، اظهار کرد: هدف آن است که ضمن مدیریت شرایط موجود، از تولید حمایت و ظرفیت‌های اقتصادی کشور حفظ شود؛ چراکه توقف تولید می تواند پیامدهایی همچون افزایش بیکاری، گسترش فقر و تشدید نارضایتی‌های اجتماعی به همراه داشته باشد. وی افزود که با همراهی مردم، مشارکت اجتماعی و هماهنگی میان بخش‌های مختلف، می توان شرایط دشوار کنونی را مدیریت کرد و با تقویت تاب‌آوری ملی، از ظرفیت‌های کشور برای عبور موفق از چالش‌ها بهره گرفت. رییس جمهوری در کارگروه تخصصی سلامت و بهداشت نیز به پرسش‌های دانشجویان درباره برنامه‌های دولت در حمایت از طب ایرانی اسلامی، ظرفیت‌های موجود برای تقویت سیاست‌های جمعیتی و فرزندآوری و ضرورت بازتعریف رویکردهای خدمت‌رسانی در نظام سلامت با فاصله گرفتن از نگاه صرفاً مالی و مادی به فرآیند درمان و تقویت رویکرد انسانی، مسوولانه و خدمت‌محور در مواجهه با بیماران پاسخ داد.

◀ امیدوارم از شرایط جنگی عبور کنیم

پزشکیان با اشاره به شرایط پیچیده و فشارهای گسترده‌ای که کشور با آن مواجه است، ابراز امیدواری کرد با تقویت همدلی، انسجام ملی و همراهی مردم، بتوان از شرایط جنگی و فشارهای موجود عبور کرد و مسیر پیشرفت کشور را با قدرت ادامه داد. وی با تأکید بر ضرورت احیای روحیه بسیجی، همبستگی و مسوولیت‌پذیری دوران دفاع مقدس، اظهار کرد که شرایط امروز کشور از جهاتی پیچیده‌تر از گذشته است؛ چراکه علاوه بر مواجهه با جنگ نظامی، در معرض فشارهای شدید اقتصادی و فرهنگی نیز قرار داریم و هدف این فشارها، تحمیل شرایط و وادار کردن کشور به تسلیم است. پزشکیان تصریح کرد که در چنین شرایطی، مسوولیت دولت صرفاً مدیریت محدودیت‌ها و بحران‌های موجود نیست، بلکه باید ضمن حفظ ظرفیت‌های کشور، حرکت در مسیر توسعه، پیشرفت و حل مسائل نیز متوقف نشود.

◀ همه باید از شرایط درک واقع‌بینانه داشته باشند

رییس جمهوری با تأکید بر ضرورت درک واقع‌بینانه از شرایط گفت که عبور از وضعیت دشوار کنونی مستلزم آن است که همه بخش‌ها و آحاد جامعه با شناخت مقتضیات شرایط، انتظارات و اولویت‌ها را متناسب با واقعیت‌های موجود تنظیم کنند، سختی‌ها را بپذیرند و در مسیر دستیابی به اهداف ملی، همکاری و همراهی داشته باشند. پزشکیان افزود که نمی توان در شرایطی که کشور درگیر جنگ و فشارهای گسترده است، همه انتظارات و مطالبات را بدون توجه به محدودیت‌ها مطرح کرد و در عین حال انتظار داشت مسیر مقاومت، ایستادگی و پیروزی نیز بدون مشارکت و همراهی جمعی طی شود؛ این خود ما هستیم که باید شرایط را با هم مدیریت کنیم.

◀ انصاف نیست شرایط کشور را در ارزیابی عملکرد دولت در نظر نگرفت

رییس جمهوری در پاسخ به پرسش دانشجویی درباره عدم تحقق وعده‌های انتخاباتی نیز با اشاره به شرایط ویژه کشور و محدودیت‌های موجود، ارزیابی عملکرد دولت را نیازمند توجه همزمان به اقدامات انجام‌شده، شرایط حاکم و چالش‌های پیش‌روی کشور دانست و اظهار کرد که انصاف نیست با نادیده گرفتن شرایط موجود، تلاش‌های صورت گرفته برای مدیریت امور کشور، تأمین نیازهای مردم و حفظ ثبات در بخش‌های مختلف، صرفاً با این گزاره ارزیابی شود که دولت کاری انجام نداده است. پزشکیان با تأکید بر اینکه دولت با تمام توان در مسیر حل مشکلات کشور، بهبود شرایط زندگی مردم و حفظ عزت و سربلندی ایران تلاش می کند، بر ضرورت همراهی، مشارکت و هم‌افزایی همه ظرفیت‌های جامعه برای عبور از شرایط دشوار و تحقق اهداف ملی تأکید کرد.